

Tjänsteutlåtande

Socialförvaltningen

Kerstin Odenfelt

Datum 2019-02-28

Dnr

Till Vård- och omsorgsnämnden

Redovisning, statliga stimulansmedel för ökad bemanning 2018

Sammanfattning

Socialstyrelsen fördelade för perioden 1 januari – 31 december 2018 ca 1 995 000 000 kronor till en ökad bemanning inom äldreomsorg i landets kommuner. Österåkers kommun rekviderade 5 984 243 kronor av Socialstyrelsen. En återrapportering hur pengarna har använt har gjorts till Socialstyrelsen vilket redovisas i föreliggande rapport.

Beslutsförslag

Vård- och omsorgsnämndens beslut

Notera redovisningen till protokollet

Bakgrund

Socialstyrelsen hade regeringens uppdrag att administrera, fördela medel och följa upp den tillfälliga satsningen på en ökad bemanning inom äldreomsorgen under åren 2015-2018.

Förvaltningens slutsatser

Av de rekviderade stimulansmedlen har 5 305 769 kronor används. Förvaltningens slutsatser är att medlen har bidragit till att öka bemanningen inom särskilt boende och hemtjänsten under 2018. Medlen har också bidragit till att utveckla kvaliteten i verksamheterna.

Bilagor

1. Rapportering av stimulansmedel för ökad bemanning inom äldreomsorgen 2018-02-28

Susanna Kiesel
Socialdirektör

Sigbritt Sundling
Enhetschef Staben

Österåkers kommun
Socialförvaltningen
Kerstin Odenfelt

Datum: 2019-02-28
Dnr

Rapport, statliga stimulansmedel för ökad bemanning inom äldreomsorg 2018

Stadsbidraget omfattar 1 995 000 000 kronor för 2018. Socialstyrelsen har på regeringens uppdrag fördelat medlen till kommunerna inom ramen för satsningen på ökad bemanning inom äldreomsorgen.

Fördelningen utgår från den sk. standardkostnaden för äldreomsorg i det kommunala utjämningsystemet. Totalt fanns **5 984 243** kronor för Österåkers kommun att rekvidrera för perioden 1 januari – 31 december 2018 vilket också rekviderades.

- Av det rekviderade beloppet förbrukades **5 305 769** kronor.
- Av de förbrukade medlen har totalt **825 000** kronor använts till äldreomsorg i kommunal regi och **4 480 769** kronor till äldreomsorg i privat regi.
- Det belopp som ej förbrukats **678 474** kronor kommer att återbetalas till Socialstyrelsen.

Stimulansmedlens fördelning inom äldreomsorgen i Österåkers kommun, 2018

Fördelningen av medlen gjordes inom särskilt boende med hjälp av nyckeltalet, antal platser avsedda för/eller belagda med Österåkersbor per den 31 januari 2018. Inom hemtjänsten fördelades medlen med hjälp av nyckeltalet, antal brukare med någon form av omvårdnadsinsats per den 31 december 2017.

I kommunen fanns totalt sju (7) st hemtjänstutförare, sex (6) st med avtal enligt LOV och en kommunal utförare.

Följande belopp har förbrukats av de rekviderade stimulansmedlen inom hemtjänst:

Ersta diakoni hemtjänst	462 000 kr
Buhres hemtjänst	345 000 kr
Hemtjänstkompaniet	204 000 kr
Olivia hemomsorg	423 000 kr
Omsorgsfamiljen	83 000 kr
Ro Omsorg	36 769 kr
Ljusterö hemtjänst, Produktionsförvaltningen	190 000 kr
Nattpatrullen, Produktionsförvaltningen	135 000 kr

Totalt: 1 878 769 kr

- Av de förbrukade medlen har **1 553 769** kronor används till hemtjänstutförare i enskild regi och **325 000** kronor till hemtjänstutförare i kommunal regi.

Det finns totalt sju (7) st verksamheter inom särskilt boende, en (1) i kommunal regi, två (2) st med avtal enligt LOU och fyra (4) st boenden med LOV avtal.

Följande belopp har förbrukats av de rekviderade stimulansmedlen för särskilt boende:

Solskiftet, Produktionsförvaltningen	500 000 kr
Enebacken inklusive korttidsboende, Temabo	1 542 000 kr
Vårdbo, Attendo	371 000 kr
Muskötvägen, Förenade Care	571 000 kr
Norrgårdshöjden, Humana	300 000 kr
Kantarellvägen, Attendo	143 000 kr
Totalt:	3 427 000 kr

Smedbygården, Redolaris AB valde att avstå från att rekvidera medel (343 000 kr). Deras motivering var att det är svårt att rekrytera omvårdnadspersonal och att de fokusera på att få en trygg och tillfredställande grundbemanning.

- Av de förbrukade medlen har **2 927 000** kronor används till särskilda boenden i enskild regi och **500 000** kronor till särskilt boende i kommunal regi.

Orsaker till varför Österåkers kommun inte förbrukat hela det belopp som rekviderats.

Den främsta orsaken har varit svårigheterna med att rekrytera kvalificerad personal. Det är konkurrens om personal inom äldreomsorgens olika verksamheter men också mellan verksamheter så som från LSS och primärvården. Parallellt har också rekrytering av semestervikarier skett inom samtliga verksamheter.

Antal årsarbetare som finansierats med stimulansmedel

Under samtliga månader under perioden januari – december 2018 har verksamheterna haft personal som finansierats med stimulansmedel oavsett om utföraren är kommunal eller i enskild regi och oavsett i vilken boendeform personalen arbetat.

November månad var Socialstyrelsens mätmånad för 2018.

Nedan anges antalet årsarbetare/yrkeskategori som finansierats med stimulansmedel under november 2018:

Yrkeskategori	Totalt antal åa	Varav kvinnor åa	Varav män åa
Sjuksköterskor	0,80	0,80	0
Undersköterskor	7,17	7,17	0

Vårdbiträden	4,91	3,86	1,05
Fysioterapeut	0,10	0,10	0
Övriga	2,08	2,08	0
Totalt	15,06	14,01	1,05

- De 15,06 årsarbetare som stimulansmedlen har finansierat under november 2018 är fördelade på äldreomsorg i kommunalregi med 1,13 åa och med 13,93 åa i enskilda utförarens regi.
- De 15,06 årsarbetarna är fördelade inom äldreomsorg under november 2018 i särskilda boenden med 8,46 åa och med 6,60 åa i ordinärt boende.

Ökad sysselsättningsgrad

Det var 11 st tillsvidareanställda personer som hade en ökad sysselsättningsgrad finansierad med stimulansmedlen i november 2018. Samtlig personal som haft ökad sysselsättningsgrad var anställd hos enskild utförare. Av dessa var 10 st kvinnor.

Stimulansmedlen har använts till att finansiera annan kategori av personal som ryms under "övriga" i tabellen ovan

Annan kategori av personal som finansierats med stimulansmedlen har varit personal som haft ansvar för aktiviteter så väl fysiska som social stimulering för brukarna. Inom Särskilt boende var det tre av de totalt 6 verksamheterna som gjorde detta val. Orsaken till att verksamheterna valde att använda stimulansmedlen var för att det var personal som funnits i verksamheterna sedan tidigare med erfarenhet av att arbeta nära brukarna med bl a aktiviteter. Ledningen har sett det som värdefullt att personernas erfarenhet och kunskap tillvaratogs i arbetet med att vidareutveckla arbetssätt, aktiviteternas utbud och innehåll. Det har i sin tur skapat trygghet och kvalitet för brukarna i deras vardag.

2018 har följande åstadkommit för äldre personer i ordinärt boende, som har hemtjänst oavsett regi form, som inte hade varit möjligt utan dessa stimulansmedel

- Brukarna har fått hjälp utan onödig väntan vid skiftbyten av personal mellan natt och dagpassen i nattpatrullen.
- Mer socialtid/tid för samtal med brukarna individuellt eller i form av fika/prat-sammankomster i verksamheternas lokaler.
- Mer tid för utomhusvistelse och aktiviteter som t ex promenader, kortspel, sång och fikastunder.
- Brukare har kunnat erbjudas/få sällskap till träffpunktsbesök, besök i kyrkan, gravsmyckning etc.

- Brukarna har fått möjlighet till en ökad socialsamvaro under trygga former vilket verksamheterna upplevt har bidragit till minskning av en ensamhetskänsla hos brukaren.

2018 har följande åstadkommit för äldre personer i särskilt boende, oavsett regi form, som inte hade varit möjligt utan dessa stimulansmedel

- Extra personal nattetid.
- Ökad bemanning under kvällstid.
- Utbudet av aktiviteter har utvecklats både enskilda aktiviteter samt aktiviteter i grupp t ex har en verksamhet haft en besökshund en halv dag/vecka, stående tider för balans- och rörelseträning har införts.
- Personal har funnits med särskilt ansvar för aktiviteter.
- Utbudet av aktiviteter för de svårast sjuka har utvecklats.
- Utökning med aktivitetspersonal som främst riktat sig till de som inte ofta deltar i verksamhetens ordinarie utbud av aktiviteter
- Utvecklat stöd/handledning för aktiviteter med Silviasyster på demensavdelningar.
- Bättre måltidssituation har skapats.

Förbättringar som åstadkommit med stimulansmedlen när det gäller omsorgen om äldre personer i ordinärt boende och i särskilt boende

- Aktiviteter för äldre personer enskilt eller i gemenskap med andra
- Nattbemanningen
- Måltidssituationen
- Möjligheten för äldre personer att komma utomhus
- Extra bemanning till äldre personer med mycket oro
- Kontinuitet i bemanningen
- Rehabilitering
- Annat, kompetenshöjning inom demensvården

Förbättringar i verksamheterna som har förutsättningar att finnas kvar även efter det att satsningen med stimulansmedlen har avslutats

- Bättre schema kvällstid i ett särskilt boende
- Fortsatt anställning för personal med ansvar för aktiviteter
- Balans- och rörelseträning i grupp och individuellt för de boende
- Förbättrade rutiner vid planering av aktiviteter

Övriga erfarenheter i Österåkers kommun avseende effekter eller bieffekter, positiva och negativa, av stimulansmedlen

- Bättre rutiner har utvecklats på natten inom ett särskilt boende
- Att återgå till ordinarie bemanning avseende extra resurs för aktiviteter kan få effekt av ökad arbetsbelastning samt sämre kvalitet i aktivitetsutbud
- Inspiration till medarbetare att ge aktiviteter som inte är biståndsbedömda
- Bidragit till att minska isolering för brukarna
- Skapats mötesplatser/öppna hus i vissa verksamheter för brukare och personal att regelbundet mötas
- Fika/prat sammankomster, aktiviteter för social samvaro
- Minskat känslan av otillräcklighet hos personal
- Personalen upplevs positiva och nöjda över sin arbetsinsats då de kunnat ge brukarna extra tid och stimulans.
- Varit till godo till att utveckla och stärka verksamheterna